

Mennesker mødes

Af Paul Verner Skærved, formand for Folkekirkens mellemkirkelige Råd

For år tilbage var jeg i Kenya og deltog i en udendørs gudstjeneste. Stiftets biskop blev indsat, og vi var et par tusinde mennesker. Vi danske blev inviteret til at deltage i processionen, og som hædersgæster blev vi anbragt på en tribune. En særlig oplevelse var altergangen med fælleskalk. En del af det danske selskab var ikke særlig kirkevant og slet ikke vant til at gå til alters. Det var afrikanerne derimod.

Afrikanske kristne synger og danser under gudstjenesten. Der var lange prædikener og lange bønner. Pludselig lød der ord som fik os til at sitre af bevægelse. Der var netop kommet nyheder ud fra Rwanda-Burundi om de forfærdelige drab hvor næsten en million mennesker var blevet slået i opgøret mellem to befolkningsgrupper. Biskoppen bad for brødrene og søstrene i nabolandet. Han bad om Guds tilgivelse og hjælp til de ulykkelige. Hele den store skare blev forenet i rædsel, sorg og gru, men også i tro. Her mødte vi en fælles afstandtagen fra det skete i samhørighed med mennesker i ulykke, bødler og ofre. Jeg glemmer aldrig den solskinssøndag hvor skyggerne kom fra det vi havde hørt om og set på TV. Her nåede rædslen os fra mennesker der var personligt berørt. Men bønnen så rædselen i øjnene og forenede disse mennesker med naboerne, som ikke måtte glemmes.

Episoden kom tilbage i min erindring efter valget i Kenya hvor dette folk pludselig ser sig selv ved en lignende afgrund. Pludselig revner samhørigheden mellem dem, og man kan frygte at alt det de har bygget op, skal falde sammen. Jo, min oplevelse i Kenya blev en bevægende introduktion til det mellemkirkelige fællesskab hvor mennesker i fælles tro møder hinanden som mennesker.

Slet så dramatiske er de mellemkirkelige møder ikke i vor del af verden, men også her har der været tider hvor had og mistillid pludselig møder mennesker der måske naivt mente at den slags hørte en anden tid og andre steder til. Sporen til økumenisk arbejde var ønsket om forsoning, og det blev en medvirkende faktor til at fjender forligede sig med hinanden.

Mellemkirkeligt arbejde er netop et levende møde i tillid mellem mennesker. Mange menigheder kender det fra de venskabsmenigheder de har etableret. Andre menigheder kan hente inspiration til at oprette venskabsmenigheder i et hæfte Det mellemkirkelige Råd udgav sidste år, og på venskabsmenighed.dk.

I Rådet har vi også taget fat på forholdet til migrantmenighederne i Danmark. Det er kristne menigheder og grupper af indvandrere vi gerne vil vide noget om og have kontakt til. Skal vi have andet end et postuleret fællesskab, må vi kende til hinanden og mødes. Det er mit inderlige håb at det vil lykkes og blive til velsignelse og glæde for os alle.

Europas kirker til Økumenisk Forsamling i Rumænien

I september 2007 samledes 2500 repræsentanter fra alle Europas kirkeretninger til Den Tredje Europæiske Økumeniske Forsamling (EEA3) i den rumænske by Sibiu. Blandt deltagerne var 22 danskere, heraf 14 delegater fra folkekirken udpeget af bl.a. de mellemkirkelige stiftsudvalg.

EEA3 var en slags europæiske kirkedage, arrangeret af Konferencen for Europæiske Kirker og Organisationen af katolske bispekonferencer i Europa. De tidligere forsamlinger fandt sted i 1989 i Basel og i 1997 i Graz. Mødet i Rumænien var det første som fandt sted i et østeuropæisk land og i en overvejende ortodoks sammenhæng.

Kristi lys skinner på kirkerne, på Europa og på Verden

EEA3 varede fire dage, og programmet bød både på andagter og møder i et stort telt i byens centrum og ni tematiske fora om en række emner under det brede hovedtema: Kristi lys skinner på alle – håb for fornyelse og enhed i Europa. Hver dag havde sin egen overskrift: Kristi lys og kirkerne – med fokus på forholdet kirkerne imellem; Kristi lys og Europa – med fokus på kirkernes rolle og ansvar i de europæiske samfund og i forhold til de europæiske institutioner; og endelig Kristi lys og Verden hvor fokus var på emner som miljø og klima, retfærdighed, fattigdom og arbejdet for fred.

Kirkeligt fokus på klima og miljø

Miljø og klimaspørgsmål gik som en linje igennem arrangementerne. Deltagerne blev opfordret til at donere 15 euro til et lokalt træplantningsprojekt som kompensation for de CO2-udledninger deres flyrejse havde forårsaget. Ved åbningsgudstjenesten

talte den ortodokse patriark Bartholomæus om menneskers ansvar for at passe på Guds Skaberværk. Og der var en udstilling om kirker, miljø og klima. I sluterklæringen indgik en opfordring til kirkerne om at sætte fokus på klimaspørgsmål og bæredygtig livsstil bl.a. gennem en fælles skabelsesperiode hvert år i september. Alle i den danske delegation var enige om at sætte miljøet på den kirkelige dagsorden i Danmark. Det sker blandt andet gennem en konference om kirker og miljø i Århus d. 25. oktober 2008 og gennem en fælles klimaarbejdsgruppe etableret under Danske Kirkers Råd.

Konferencen for Europæiske Kirker (KEK)

- Stiftet i 1959 på Hotel Nyborg Strand i Danmark. Folkekirken har været medlem siden begyndelsen. KEK har i dag 125 ortodokse, lutherske, anglikanske, baptistiske, metodistiske og reformerte medlemskirker i hele Europa. Også Baptistkirken i Danmark er medlem.
- Hovedkontor: Geneve, Bruxelles og Strasbourg
- Hjemmeside: www.cec-kek.org

Debat om kirkelig EU-lobbyisme

Skal folkekirken have en lobbyist i Bruxelles? Har den katolske kirke (for) stor indflydelse i EU? Eller har alle kirkerne tværtimod behov for at organisere sig bedre? Spiller EU overhovedet en rolle for folkekirken – og ville det være legitimt hvis danske kirkerepræsentanter begyndte at blande sig i debatten med medlemmerne af Europa-Parlamentet? Og ønsker danske EU-parlamentarikere en mere synlig folkekirke? Spørgsmål som disse har været til debat i det forgangne år. I januar samlede Det mellemkirkelige Råd cirka 100 deltagere til et møde i Vartov om "Kirkelige Stemmer i EU" med oplæg af

bl.a. Bertel Haarder og flere danske repræsentanter i Konferencen for Europæiske Kirker som har et kontor i Bruxelles. I november mødte et tilsvarende antal mennesker op til et lørdagsseminar på Fyn, også om kirkerne og EU. Her blev der fremlagt en rapport om den kirkelige lobbyisme i EU. Blandt oplægsholderne var EU-parlamentariker Karin Riis-Jørgensen fra Venstre. Hun har i årets løb gjort sig bemærket med det synspunkt at hun ønsker en repræsentant fra "sin kirke" som hun kan konsultere. Kirker og trossamfund omtales i den nye EU-traktat, og debatten vil givetvis fortsætte i 2008.

Leuenberg med mange farver

Leuenberg Kirkefællesskabet har sat et farverigt præg på den økumeniske scene i Europa i 2007. Under mottoet "Colours of Grace" har Leuenberg været synlig ved forskellige begivenheder og uddelt eller solgt tørklæder i tusindvis i regnbuens farver som symbol på nådens farver – "Colours of Grace". Kirkefællesskabet var fx med på den økumeniske forsamling i Sibiu og på Tyske Kirkedage hvor de regnbuefarvede tørklæder blev båret af deltagere fra mange forskellige kirkesamfund. "Colours of Grace" er også navnet på Leuenbergs salmebog. Salmebogen har solgt i oplag langt ud over det forventede, også i Danmark hvor mange kirker og institutioner har investeret i en salmebog med salmer på mange forskellige sprog og med paralleloversættelser sprogene imellem. Leuenberg Kirkefællesskabet står for mangfoldighed. De reformatoriske kirker sætter mangfoldigheden højt, både i kirkens liturgiske udtryk og i det teologiske arbejde: For de

Leuenbergs præsident Thomas Wipf og generalsekretær Michael Büinker foran kirkefællesskabets stand ved Tyske Kirkedage. Foto: Thomas Flügge, www.leuenberg.eu

reformatoriske kirker er det nemlig ikke et krav at kirkerne skal være ens, førend de kan være i et nært og forpligtende fællesskab med hinanden. Kirkernes forskellige traditioner er en berigelse, som skal bevares. Det kommer til udtryk i det regnbuefarvede tørklæde og i mottoet "Colours of Grace".

Lutherske kirker fejrer 60 års fællesskab

*Afslutningsgudstjeneste under LVFs 60-årsfejring i Lund.
Foto: © LWF/D. Jusaitis*

Det lutherske Verdensforbund (LVF) blev grundlagt i 1947 i den svenske by Lund. Organisationen markerede sit jubilæum ved i marts 2007 at vende tilbage til byen på den anden side af Øresund. Her blev der afholdt møde i LVFs øverste organ, Rådet, og en række lutherske kirkeledere fra hele verden deltog i et kirkeledermøde. Folkekirkens medlem af Rådet Niels Henrik Gregersen fortæller om mødet:

– Der var navnlig to ting på tapetet: Det ene var en teologisk redegørelse vedrørende synet på den menneskelige seksualitet. Det andet spørgsmål angik den lutherske forståelse af bispeembedet, herunder af friheden til at vælge kvindelige biskopper. Diskussion var ganske hed om begge emner, men også meget ordentlig!

Hvilke emner vil LVF særligt arbejde med i de kommende år?

– Ikke mindst spørgsmål om hvad det vil sige at være luthersk kirke i en multi-religiøs tid. Men samtidig vil forholdet til pinsekirkerne og den karismatiske bevægelse komme til at stå i centrum. På LVFs

Studieinstitut i Strasbourg har vi fra år 2004 igangsat de første konsultationer mellem lutheranere og pentekostale. Det bliver spændende at følge fordi det her er de personlige erfaringer der står i centrum, mens gamle dokumenter får lov at være gamle dokumenter. Derudover vil LVFs fokus fortsat være på at hjælpe de lutherske kirker i Afrika og Asien – både med uddannelse og menighedsvækst. Det er et særkende for LVF som økumenisk institution at det ikke bare er en platform for samtale, men en organisation der faktisk hjælper de unge kirker, både med know-how og økonomisk.

Hvorfor er det vigtigt for lutherske kirker at være i kontakt med andre kirkesamfund?

– Svaret er enkelt: Luther ønskede ikke at skabe en ny kirke, slet ikke i sit eget navn. Lutherske kirker er efter deres egen forståelse "katolske" (i trosbekendelsens forstand: en del af den "almindelige" kirke) selvom vi ikke er romersk-katolske. Og der eksisterer fortsat en verden syd for Gråsten.

Hvad kan vi som dansk folkekirke få ud af at være med i LVF? Og hvad har vi at bidrage med?

– Hvis vi ikke er aktivt med i LVF, svarer det til konstant at melde afbud til familiefester. Det drejer sig i sidste ende om folkekirkens identitet som evangelisk-luthersk. Omvendt: Hvis vi kun var med i LVF, ville det svare til ikke at have venner uden for familien, inden for andre kirkesamfund. Vi kan bidrage med gode ideer og samarbejdsmodeller; men med skam at melde bidrager folkekirken som institution – økonomisk set – ikke ret meget til LVF. Det hjælper dog lidt at Folkekirkens Nødhjælp, missionselskaberne og stiftelsen Areopagos leverer en betydelig indsats.

Lutherske kirker i åben samtale om homoseksuelle

Af biskop Karsten Nissen, Viborg Stift

Det lutherske Verdensforbund (LVF) blev oprettet i Lund 1947, og består i dag af 140 medlemskirker verden over. Der var lagt op til jubilæumsfejring i Lund under rådsmødet og kirkelederkonferencen den 20. – 27. marts 2007. Det skete med en stor og flot gudstjeneste i Lunds domkirke og med besøg af Finlands tidligere præsident Maarti Ahtasari og kardinal Kasper fra Den romersk-katolske Kirke.

Et af de dokumenter, som påkaldte sig størst interesse på mødet, var ”Proposed Guidelines and Processes for Respectful Dialogue on Marriage, Family and Human Sexuality”. I USA og i Skandinavien er der en levende debat om dette spørgsmål, og trods uenigheder har de fleste af disse kirker det syn at man ikke bør fordømme homoseksuelle, og at man bør integrere homoseksuelle i kirkerne. I Afrika og Asien er den overvejende holdning en blank afvisning af såvel homoseksualitet som homoseksuelle mennesker.

I dokumentet lægger man op til at spørgsmålet gøres til diskussionsemne rundt omkring i kirkerne. Alle opfordres til at sætte sig ind i de bibelske udsagn om homoseksualitet og ikke blot spørge hvad Bibelen siger, men også hvorfor den siger som den gør. Kirkerne bør huske at uenigheder ikke er et svaghedstegn i kirken, og ingen bør tvinges til at gå ind for noget som strider imod den pågældendes samvittighed.

Det påpeges at seksuel orientering også kan have sin årsag i de betingelser et menneske fødes med. Kirkerne bør være fortalere for homoseksuelles rettigheder, og skal være åbne, ærlige og

selvkritiske i deres diskussioner, således at de kan bevare en forstående og sjælesørgerisk tilgang til homoseksuelle, herunder til indførelsen af ritual for kirkelig velsignelse. Der bør være en åben diskussion inden for LVF.

Der blev udtrykt stærke meninger, men man konkluderede at dokumentet skulle sendes til medlemskirkerne. For mig var denne diskussion et vidnesbyrd om at fællesskabet i LVF har vokset sig så bæredygtigt at man kan føre en nuanceret diskussion om et vanskeligt emne, som let kunne splitte LVF. Ganske godt gået af en 60-årig.

Det lutherske Verdensforbund (LVF)

- Stiftet i 1947 i Lund. Har i dag 140 lutherske kirker som medlemmer fra 78 lande på alle kontinenter. Folkekirken har været medlem siden begyndelsen. Medlemstallet er stigende, særligt i Afrika og Asien.
- Hovedkontor: Geneve
- Hjemmeside: www.lutheranworld.org
- LVF fører samtaler med Den romersk-katolske Kirke, de ortodokse kirker og lang række andre kirker.
- Nødhjælps- og udviklingsarbejde er en vigtig arbejdsgræn hvor lutherske kirker hjælper kirker i de fattigste lande. Derfor er Folkekirkens Nødhjælp også stærkt engageret i LVFs arbejde.

Freds- og forsoningskonference i Jordan

Det mellemkirkelige Råd har gennem en årrække haft blikket rettet mod de kristne mindretal i Mellemøsten, særligt de kirker som er klemte i konflikten i Israel/Palæstina. I 2006 blev der for tredje gang arrangeret en delegationsrejse til området. Rådet har venskabskontakter til den lokale lutherske kirke, og over de seneste tre år har der været mellemkirkelige kollekter til de lutherske skoler i Palæstina.

Det var derfor naturligt at Rådet valgte at sende sekretariatschef Jørgen Skov Sørensen som repræsentant til den stort anlagte freds- og forsoningskonference i Amman, Jordan, som Kirkernes Verdensråd arrangerede d. 17.-21. juni 2007. Konferencen samlede omkring 135 kirkeledere, ledere og medarbejdere fra et bredt udsnit af Verdensrådets medlemskirker og relaterede kirkelige organisationer – dog med overvægt af medlemmer i Mellemøsten, Europa og Nordamerika.

– Netop de dage, hvor konferencen fandt sted, optrappedes den interne palæstinensiske krise mellem Fatah- og Hamastilhængere i Gaza striben, fortæller Jørgen Skov Sørensen, og fortsætter: –Den tilspidsede situation havde den umiddelbare effekt på konferencen at en betragtelig del af de deltagende kirkeledere fra regionens kirker var optaget af at holde sig orienteret om situationen i netop deres hjørne af det kriseramte område. Det understregede i en hel unik og nærværende grad situationens alvor for os deltagere ”udefra” så at sige at de lokale kirkeledere kunne levere dugfriske rapporter om ufred og uforsonlighed...

Konferencen udmøntede sig i dannelsen af *Økumenisk Forum for Palæstina og Israel* som gennem de lokale kirker skal støtte og fremme det freds- og forsoningsarbejde der allerede eksisterer, samtidigt med at der skal iværksættes nye initiativer.

Ved lanceringen af Økumenisk Forum for Palæstina og Israel blev der afholdt en ceremoni og plantet et oliventræ. På billedet ses Kirkernes Verdensråds generalsekretær Samuel Kobia (tv), Den lutherske Biskop af Det Hellige Land Munib Younan (i midten) og den armenske Biskop Nareg Alemezian (th.). Foto: Kirkernes Verdensråd

Kirkernes Verdensråd sætter fokus på unge

Kirkernes Verdensråd har i 2007 oprettet et ungdomsråd, ECHOS, som opfølgning på Generalforsamlingen i Porto Alegre i 2006. Danmark er repræsenteret ved Mikael Christensen, som er udpeget af World Student Christian Federation (WSCF), men rapporterer til Det mellemkirkelige Råd. Vi har spurgt ham hvad ECHOS er, og hvorfor det er blevet etableret?

Michael Christensen fortæller:

– ECHOS, der betyder lyd eller stemme, er Kirkernes Verdensråds ungdomskommission. ECHOS blev nedsat i forlængelse af den seneste generalforsamling i Porto Alegre i 2006 hvor ungdommen var på dagsordenen. Vi mødtes første gang i maj 2007 og skal mødes igen i oktober 2008.

Jeg kom med i ECHOS ved lidt af en tilfældighed. Jeg var steward ved centralkomiteemødet i august 2007 hvor tankerne fra Porto Alegre skulle udmøntes i praksis, og derfor hørte jeg om ECHOS og kunne efterfølgende foreslå WSCF at de skulle lægge billet ind på en af de 25 pladser i kommissionen. Det lykkedes mig at få WSCF med på ideen, og samtidig valgte de mig til at repræsentere dem i kommissionen i de to første år, 2007 og 2008.

Ungdommens tænketank

Formålet med ECHOS er at være en tænketank der byder ind med ideer til hvordan de unge under 30 kan blive aktive medspillere i udviklingen af kirken. Igennem alt for mange år er Kirkernes Verdensråd blev ledet af ældre mandlige biskopper der ikke har haft nævneværdig opmærksomhed rettet mod de unge og deres tanker omkring kirkens rolle nu og i fremtiden.

God vilje men få midler

ECHOS er blevet rigtig godt modtaget både blandt de ansatte i Geneve og i kommissionerne. Desværre kniber det lidt med at omsætte ord til handling. Siden beslutningen om ECHOS blev taget, er ungdomsarbejdet blevet voldsomt beskåret hvilket hæmmer vores muligheder for at blive synlige og skabe resultater.

De unge skal være bannerførere

Mine visioner for ECHOS retter sig i første omgang mod at sikre de unge indflydelse på beslutningsprocessen. Håbet er at både kommissioner og centralkomiteen øger deres bevidsthed omkring behovet for at involvere de unge i større omfang. Derudover er det håbet at Edinburgh konferencen i 2010 bliver en begivenhed der peger frem mod de næste 100 år indenfor missionen med de unge under 30 år som bannerførere.

Kirkernes Verdensråd (KV)

- Stiftet i 1948 i Amsterdam. Folkekirken har været medlem siden begyndelsen, og KV har i dag mere end 340 kirker som medlemmer fra hele verden. Også Baptistkirken i Danmark er medlem.
- Generalforsamlingen er KVs øverste myndighed. Den seneste generalforsamling fandt sted i 2006 i den brasilianske by Porto Alegre.
- Hovedkontor: Geneve
- Hjemmeside: www.oikoumene.org

En varm kartoffel der skulle skrælles

- diskussion om fordømmelse af muslimer

Det mellemkirkelige Råds teologiske arbejdsgruppe lavede i 2007 et notat om en nutidig tolkning af Den augsburgske Bekendelses fordømmelse af muslimer. Den augsburgske Bekendelse er fra 1530 og er et af folkekirkens bekendelsesskrifter. Notatet skabte debat i Kristeligt Dagblads spalter.

Lars Bom Nielsen, medlem af Det mellemkirkelige Råd og den teologiske arbejdsgruppe, fortæller her om arbejdet:

– Sagen startede i bispekollegiet, men overgik hurtigt til den teologiske arbejdsgruppe. Der findes ikke andre steder i folkekirken hvor den slags sager kan behandles med den grad af offentlighed som her er tilfældet. Vi havde en varm kartoffel som skulle skrælles. Den opgave tog vi så på os: Ikke ved at skrive et hyrdebrev eller et nyt læreskrift, men ved at starte en nødvendig diskussion om islam og kristendommens forhold til islam. Det er positivt i sig selv at nogen efterfølgende har reageret, for vi behøver en diskussion og en afklaring af emnet. Derfor er det også ærgerligt at biskopperne sidenhen har besluttet ikke at arbejde videre med sagen.

Formålet med notatet fra den teologiske arbejdsgruppe var at spørge efter en nyformulering af bekendelsens ordlyd som er relevant i dag under forhold som er helt anderledes end på reformationstiden. Lars Bom Nielsen forklarer:

– Det er nødvendigt at standse op og besinde sig

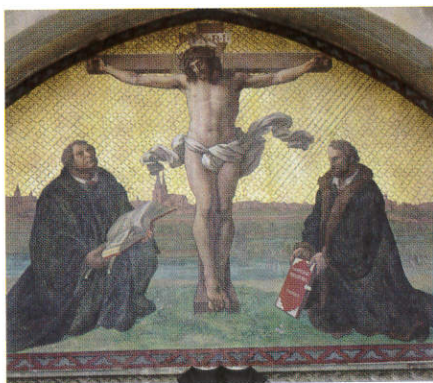
på hvad vi siger når vi gentager bekendelsens ord. Ellers bliver det til klicheer. Enhver prædiken er også en nyformulering af evangeliet i nye situationer. Opgaven består i at skelne mellem bekendelsens teologiske pointer og de samfundsbestemte omstændigheder. Vi afviser fx i dag at fordømmelsen

af muslimer kan indebære tab af rettigheder. Vi må selv tænke igennem hvad det vil sige at bruge ordet fordømmelse i et samfund hvor vi til forskel fra for fem hundrede år siden har fået religionsfrihed. På samme tid må vi fastholde den teologiske forskel mellem islam og kristendom. Hvis man siger ja til den kristne gudsopfattelse, så må man også sige nej til andre modstridende opfattelser. En eventuel samtale med andre religioner skulle

til for at stå vagt om det moderne fænomen religionsfrihed; men det skulle ikke være et forsøg på at luske religionslighed ind ad bagdøren. Jeg synes Grundlovens bestemmelser på det kirkelige og religiøse område er en fantastisk ordning.

Lars Bom Nielsen mener at det er nødvendigt med ærlighed i mødet mellem kristne og muslimer.

– Vi må i folkekirken tage en diskussion om hvad vi selv mener, og så tone rent flag i stedet for at tro problemerne forsvinder ved at man negligerer dem. Det fører omvendt heller ingen steder hen hvis man bare står i hver sin lejr og råber ad hinanden. Forudsætningen for enhver meningsudveksling må være at man taler sammen.

Dørdekoration fra Wittenberg. Til højre Melancthon med Den augsburgske Bekendelse. Til venstre Luther med den tyske bibel. Foto: Jan Nilsson

Venskab over grænser – også lige rundt om hjørnet...

Mange sogne og stifter har etableret deres eget mellemkirkelige arbejde gennem kontakter til venskabsmenigheder uden for Danmark. Ideen om at skabe og pleje venskabsmenigheder er en oplagt mulighed for at mærke helt tæt på hvordan Guds Kirke er grænseoverskridende og langt større end vi lige tænker på i det daglige.

Det mellemkirkelige Råds sekretariatet er ofte det sted interesserede menigheder først henvender sig for at få oplysninger om hvordan man etablerer en venskabsforbindelse. Rådet besluttede derfor i 2007 at fremstille et gratis inspirationshæfte om venskabsmenigheder, en guide med gode råd og eksempler på venskabsinitiativer der er lykkedes rundt om i landet. Samtidigt er der oprettet en hjemmeside, venskabsmenighed.dk hvor sogne og stifter kan dele erfaringer.

Venskabsforbindelser behøver imidlertid ikke række ud over landets grænser. Kristne flygtninge og indvandrere har gennem de seneste år markeret sig som en ikke uvæsentlig del af kirkelivet i Danmark. Enkelte folkekirkelige og frikirkelige organisationer har længe haft blikket rettet mod de nye ”migrantmenigheder”. Også en lang række folkekirkemenigheder og mellemkirkelige stiftsudvalg har skabt kontakter – ofte med det rent praktiske formål at bistå de nye menigheder med udlån af lokaler til gudstjenestefejring. Imidlertid har vi også set tættere forbindelser mellem folkekirkemenigheder og migrantmenigheder: Noget der kunne minde om venskabsmenigheder som de kendes i traditionel forstand med fx gensidige besøg og fælles gudstjenester fra tid til anden. Det mellemkirkelige Råd har sat sig for

at kaste mere lys over migrantmenighedernes liv og levned i Danmark. Rådets traditionelle møde med stiftsudvalgene i september 2007 havde således migrantkirkerne på programmet. Der var indlæg fra flere migrantkirkeledere, og mødet blev startskuddet til et større projekt: en undersøgelse af migrantkirkernes udbredelse og vilkår i Danmark. Undersøgelsen gennemføres i 2008 i samarbejde med de mellemkirkelige stiftsudvalg, den katolske kirke, de frie kirkelige organisationer som har viden og kompetence på området, og endelig med migrantmenighederne selv.

Projektet har tre hovedmål: dels at kortlægge migrantkirkernes aktuelle forhold og behov som de mærkes rundt om i Danmark; dels gennem brobygning at styrke kontakten og samarbejdet mellem folkekirkens menigheder og migrantmenighederne; og endelig, via lokal forankring, at bevidstgøre folkekirkens menigheder om migrantmenighederne som en væsentlig del af dansk kirkeliv i dag. Der er lagt op til ”grænseoverskridende virksomhed”...

Venskabsmenighed.dk

Venskabsmenigheder Kom godt i gang Plej venskabet Brug netværket Tips & ideer Erfaringer Links & litteratur

Søg

Send os din historie

Fortæl om jeres kontakt

Din tilknytning

Venskabsmenigheder

Historier om venskabsmenigheder

Folkekirkens mellemkirkelige Råd har oprettet hjemmesiden venskabsmenighed.dk med inspiration til at oprette en venskabsmenighed.

"Frihed og lige vilkår" for trossamfund i Danmark

Af Torben Hjul Andersen, Folkekirkens mellemkirkelige Råd

Nogle ord har tendens til at stjæle al opmærksomhed. Det har også Danske Kirkers Råd erfaret i forbindelse med deres formålsparagraf. Danske Kirkers Råd (DKR) er et fællesskab af kristne kirker og trossamfund og har bl.a. til formål at være mødested for kirker, at skabe mulighed for studier og diskussioner og at arbejde for at sikre kristne kirker frihed og lige vilkår. Denne ene del af formålet har samlet al opmærksomhed, og derfor nedsatte DKR i 2005 et udvalg som skulle arbejde med dette emne. Udvalget bestod af repræsentanter fra Baptistkirken, Den romersk-katolske Kirke og Frelsens Hær, og jeg deltog fra Det mellemkirkelige Råd. Derudover var der knyttet en kirkeretsekspert til udvalget. I efteråret 2007 kunne vi præsentere en rapport. Det har været et spændende arbejde med at identificere områder hvor der ikke hersker lige vilkår, at få et overblik over situationen på disse områder og vurdere om vi ville anbefale ændringer. Udvalget har arbejdet inden for Grundlovens rammer og har ikke tilstræbt at kirkerne skal være ens. Ikke enshed, men lige vilkår.

Anerkendelse og vielsesmyndighed

Som eksempel kan nævnes de mange forskellige måder kirker er anerkendt på i dag: Der er de gamle anerkendte trossamfund, der er godkendte trossamfund, der er dem med - og dem uden vielsesbemyndigelse og mange flere nuancer. Dette er et eksempel på meget ulige vilkår, hvor vi i udvalget var enige om at der er behov for en grundig oprydning. Der er selvfølgelig også emner hvor der ikke er enighed om løsningen, men dette udvalgsarbejde har betydet at diskussionen kan tage udgangspunkt i fakta og i de centrale spørgsmål. Det gør at samtalen og mødet bliver mere frugtbart

og finder sted i gensidig respekt. Rapportens konklusioner er blevet præsenteret for kirkeminister Birthe Rønn Hornbech, og drøftelserne fortsætter i Danske Kirkers Råds medlemskreds.

Danske Kirkers Råds arbejdsgruppe om Frihed og lige vilkår har arbejdet inden for rammerne af Den danske Grundlov. Foto: Scanpix

Danske Kirkers Råd (DKR)

- Stiftet i 2004.
- Danske Kirkers Råd er et nationalt råd af kristne kirker i Danmark. 16 kirker er medlemmer. Foruden folkekirken er det Apostolske Kirke, Baptistkirken, Brødremenigheden, Den anglikanske Kirke, Den koptisk-ortodokse Kirke, Den ortodokse Kirke, Den romersk katolske Kirke i Danmark, Den Reformerte Synode, Det danske Missionsforbund, Frelsens Hær, International Church of Copenhagen, Markens Liljer, Metodistkirken i Danmark, Pinsekirken og Svenska Gustavskyrkan.
- 37 kirkelige organisationer er medlem af Mellemkirkeligt Arbejdsforum under Danske Kirkers Råd.
- Hovedkontor: Frederiksberg
- Hjemmeside: www.danskekirkersraad.dk

Spiritualitet og aktive lægfolk

Af Christiane Gammeltoft-Hansen og Hans Gammeltoft-Hansen

I september 2007 mødtes repræsentanter fra kirker i Norden og Storbritannien til et to dages seminar i Edinburgh afholdt af Porvoo Fællesskabet. Værten for mødet var The Scottish Episcopal Church. Formålet med mødet var at sætte fokus på den kirkelige undervisning af voksne.

Voksenundervisning har gennem de seneste år været et hovedanliggende for folkekirken. Ved mødet stod det klart at denne interesse for voksenundervisning var fælles for de deltagende kirker. Både de nordiske og de britiske kirker kunne berette om generationer af voksne der i disse år viser en stor optagethed af åndelige spørgsmål samt en åbenhed overfor at diskutere disse spørgsmål med repræsentanter for den kristne kirke og tro.

Spiritualiteten og det personlige vidnesbyrd

Blandt de initiativer som blev præsenteret og drøftet på mødet, blev der gentagne gange vendt tilbage til behovet for at give det personlige vidnesbyrd mere plads. En del undervisningstiltag knytter sig til begrebet spiritualitet. Dette begreb udfoldes ikke først og fremmest ved hjælp af nogle på

Porvoo Domkirke i Finland, hvor Porvoo Fælleserklæringen blev underskrevet i 1996. Folkekirken har observatørstatus i Porvoo Fællesskabet. Foto: Finnish Wikipedia, Manu Kerola.

forhånd vedtagne læresætninger, men giver netop plads til det personlige vidnesbyrd. Som udgangspunkt for en samtale mellem voksne og kirke kan en tilgang ved hjælp af spiritualitet give mulighed for at inddrage den voksnes egen erfaringsverden og derfra bringe den i samtale med kristendommen. Der blev præsenteret en lang række undervisningstiltag som på den ene eller anden måde knytter sig til spiritualitet – lige fra pilgrimsvandring, Kristuskransen (der var kendt og flittigt brugt af alle de deltagende kirker), retræter, og discipelskab til forsøg med særlige gudstjenesteformer. Ikke mindst det sidste var et spørgsmål der optog de deltagende, herunder hvorledes man kunne bygge bro fra gudstjeneste til læring og bruge kirken og gudstjenesten som et læringsrum.

Et forpligtende fællesskab?

En central forskel blev klar: I de engelske kirker uddannes lægfolk til at varetage en funktion i kirken – helt nødvendigt i disse kirker der ofte kun har få ansatte. I de nordiske kirker handler undervisningen af lægfolk hovedsageligt om egen personlig oplysning og uddannelse. Det giver en frihed at der ikke er tale om at et bestemt pensum skal nås. Men samtidig kunne man fra de britiske kirker høre at når formålet er at kunne varetage en funktion i kirken, bliver undervisningen og fællesskabet også langt mere forpligtende. Måske vi i Danmark kunne drage nytte af disse erfaringer i vore egne forsøg på at skabe forpligtende fællesskaber i menigheden ved i højere grad at uddanne menigheden til at indgå i de arbejdsopgaver der hører med til at være kirke?

At være sig selv – uden at være sig selv nok

Af Jens Rønn Sørensen, medlem af Stiftsrådet for Fyens Stift

Ved det økumeniske center i Geneve står et stykke af Berlinmuren. Om noget er Berlinmuren et symbol på at samtalen er opgivet. Det minder os om hvor galt det kan gå. Igen! Og det er en påmindelse til dem der har deres daglige virke på stedet, og til os som kommer forbi: At vi skal arbejde på at nedbryde de mure af fordomme og misforståelser der gør samtale og samarbejde mellem verdens kristne kirker så vanskeligt. Forskellene er der, og de skal ikke manes bort. Arbejdet går ikke ud på at gøre os ens, men at holde os fast på at vi hen over alle forskelligheder er eet - dele af den kristne kirke. Det er fristende at koncentrere opmærksomheden om det der gør os forskellige, men hvis det bliver det afgørende, føjes sten på sten til muren, og vi deler op i "os" og "dem". Hvis vi derimod tager udgangspunkt i det vi er fælles om, bliver vi styrket af det, og forskellighederne kan blive til inspiration.

Det blev vi mindet om da medlemmer af de mellemkirkelige stiftsudvalg i oktober besøgte Geneve. At vi er eet, selvom vi ikke er ens og heller ikke skal være det. I en niche i muren på Det Økumeniske Institut i Bossey ses dette kors. Det er skrøbeligt, bundet sammen af spinkle pinde. Det er det, vi som kristen kirke er fælles om på tværs af alle grænser. At finde sammen i forkyndelsen af Ham der opgav al jordisk magt for at tale med os om tro, om håb og om kærlighed. For at få os til at tale med hinanden om netop det. Sådan kan man være sig selv. Uden at være sig selv nok.

Det spinkle krucifiks i muren på Bossey minder os om det kristne fællesskab på tværs af grænser. Foto: Jens Rønn Sørensen

Fyens Stiftsråd

Klingenberg 2, 5000 Odense

www.fyensstift.dk

Som led i forsøg med stiftsråd er Fyens Stifts mellemkirkelige udvalg nedlagt, og det mellemkirkelige arbejde lagt ind under Stiftsrådet. Paul Verner Skærved repræsenterer stiftet i Det mellemkirkelige Råd. To medlemmer af Stiftsrådet, Birthe Hansen og Jens Rønn Sørensen, deltog i en studietur til Geneve i efteråret 2007.

Olivia Hammond på prædikestolen i Sct. Peders kirke i Slagelse.
Foto: Torben Hjul Andersen

At være Guds hænder

Af Torben Hjul Andersen, Roskilde Stifts mellemkirkelige udvalg

”I det kommende år bor Olivia Hammond fra New Zealand hos os.” Sådan begyndte en spændende mail, og den fortalte videre hvordan Olivia var aktiv i en kirke derhjemme og gerne ville være med i et kirkeligt arbejde for unge her i Slagelse i det år hvor hun er udvekslingsstudent. ”Min kirke derhjemme er en moderne kirke som i løbet af ugen også fungerer som konferencecenter m.m. hvor man så bruger de store faciliteter til de forskellige gudstjenester om søndagen. I løbet af ugen bruges nogle mindre bygninger af kirkens forskellige grupper.” Olivia fortæller engageret om skater-ramper, playstation og andre aktiviteter for unge, så man ikke er i tvivl om hvor hun og de andre unge i byen tilbringer deres fritid. Andre bygninger bruges af børnene, til ægteskabsrådgivning og meget andet som er en vigtig del af lokalsamfundets netværk.

Kirken fylder meget i Olivias identitet, så hun kunne i begyndelsen ikke forstå at de danske unge ikke spurgte til kirken når nu hun fra første færd både spurgte og fortalte. Lige nu er hun medleder i konfirmandklubben, og det giver konfirmanderne mulighed for træning i engelsk og for at møde et ungt menneske med en anden kulturel og kirkelig baggrund.

”Hvad vil du tage med fra Danmark, når du rejser

hjem?” Olivia siger først det teologisk korrekte, at bygninger ikke betyder noget; ”Hvor to eller tre er forsamlet”, men så tilføjer hun at de gamle kirker og alt i dem giver en særlig dimension. Hun får nu ikke lov til at tage vores gamle kirke med til New Zealand, men til gengæld efterlader hun en vægtlægning på at det er vigtigt at engagere frivillige. Der er ganske få ansatte i hendes hjemkirke hvor det meste arbejde drives af frivillige organiseret i grupper. Og da Olivia blev så glad for at være i kirken, blev hendes forældre efterhånden også engageret i frivilligrupper; ”at være Guds hænder,” som hun formulerer det.

Da jeg spørger om hun har en hilsen til årsskriftets læsere svarer hun: ”Love God. Live God. Never look away.”

Roskilde Stifts mellemkirkelige udvalg

Palæet, 4000 Roskilde

www.roskilde.folkekirken.dk

Medlemmer

Formand: Merete Andersen

Næstformand: Sven Borgen

Medl. af Det mellemkirkelige Råd: Torben Hjul Andersen

John Kingo Bech Jensen

Lise Klemmed Lorentzen

Michael Westh

Biskop Jan Lindhardt

Mellemkirkelig mangfoldighed i Geneve

Af Torben Tramm, Århus Stifts mellemkirkelige udvalg

Sidst i oktober drog 17 danskere til Geneve på en studietur arrangeret af Det mellemkirkelige Råd. Et vel tilrettelagt program bød på føde af såvel åndelig som kødelig art, og i løbet af kort tid var et fantastisk fællesskab vokset frem mellem os alle. Vi var på besøg på Det Økumeniske Center, begyndende med en andagt med deltagelse af mange forskellige folkeslag, hvorfor også læsninger og salmer/sange var på forskellige sprog. Det var en stor oplevelse på den måde meget håndfast at få eksemplificeret, at vi som kristne er ét på trods af alle forskelle. Vi er netop ikke ens, men ét!

Vi blev udsat for en hel perlerække af oplæg og foredrag om Kirkernes Verdensråd, Det Lutherske Verdensforbund og Konferencen for Europæiske Kirker.

Dybt indtryk gjorde det på os alle, da Sydia Nduna fra Senegal fortalte om sit arbejde i Kirkernes Verdensråd med migration og social retfærdighed. Hun var ikke bare farvet, men kulsort, næsten blågnistrende. Hun fortalte, hvordan hun i Geneve, som hun uden problemer havde boet i i årevis, mærkede en begyndende racisme. Begyndende i paskontrollen, når man kom hjem fra besøg i Afrika. Det var nu efterhånden altid hende der blev udtaget til stikprøvekontrol, hvorfor hun en dag helt automatisk af egen fri vilje havde stillet sig derover hvor hun jo alligevel vidste hun ville blive udtaget til. Kun for at blive overfuset af paskontrolløren, for hun havde bare at vente med at stille sig dér til hun fik besked på det! Det kunne vi jo le lidt af.

Det kunne vi ikke da hun fortalte om sine oplevelser

i det lokale supermarked. Her havde hun sammen med en masse andre kvinder stået for at købe mangofrugter. De andre var alle hvide, og alle stod de, som man nu gør, for at se om mangoerne var gode. Man bliver nødt til at se og mærke på dem for at vide om de er gode nok. På vej hen mod kassen blev hun passet op af afdelingslederen der sagde at han var ked af det, men han var blevet bedt om at sige til hende at hun skulle købe det hun havde rørt ved! Der havde hun stået mellem 10-20 andre kvinder, og alle havde de foretaget sig det samme, men en af dem havde altså fået afdelingslederen til at gå hen til netop hende og kun hende for at aflevere det budskab! Vi var chokerede og meget stille. Heldigvis kunne det jo aldrig finde sted i Danmark.....?

Vi vendte tilbage fra Geneve med en masse indtryk som dårligt nok er fordøjede endnu – med glæden over at vi alle arbejder for en Herre der har købt os alle for at kunne røre ved os! Måtte han gøre det!

Århus Stifts mellemkirkelige udvalg

Dalgas Avenue 46, 8000 Århus C
www.aarhusstift.dk

Medlemmer

Formand og medl. af Det mellemkirkelige Råd: Hanna Broadbridge
Næstformand: Jørgen Højland Lorenzen
Alice Brask
Birthe Trautner Pedersen
Agnete Refskov
Torben Seeberg Tramm
Biskop Kjeld Holm

Stiftsudvalg formidler venskabsmenigheder i Sydslesvig

Af Birgitte Hjarvard Licht og Jakob Dahl, Haderslev Stifts mellemkirkelige udvalg

Det mellemkirkelige stiftsudvalg i Haderslev ønsker at etablere venskabsmenigheder. Derfor arrangerede vi i september 2007 en dagsudflugt med bus til Sydslesvig for menighedsrådsmedlemmer og præster i stiftet.

Dobbelt formål

Deltagerne besøgte denne dag mulige venskabsforbindelser. Sydslesvig er nærmeste udenlandske nabo, så valget faldt naturligt på denne egn. Vi har i Haderslev tæt kontakt med de danske menigheder idet vi har en observatør fra Sydslesvigs danske kirker i stiftsudvalget. Et andet formål med udflugten var at vi i stiftsudvalget kunne informere deltagerne om det mellemkirkelige arbejde og om de muligheder vi har for at støtte menigheder i stiftet med at etablere venskabsmenigheder i udlandet.

Danske kirker i Sydslesvig

Første besøg var den danske menighed i Sønder Brarup hvor vi blev modtaget af sognepræst Søren Agersnap og medlemmer af menighedsrådet. Vi hørte om deres hverdag som dansk mindretal i Tyskland. Kirken er et fælles samlingspunkt til glæde for de dansksindede i området. I Slesvig Domkirke fortalte den danske sognepræst Christian Ulrick Terp om Hans Brüggemanns berømte altertavle.

Nordelbische Kirche

Dagens sidste besøg gjaldt den tyske menighed i Owschlag. Igen blev vi modtaget af præsten og medlemmer af menigheden. Sognepræst Dorothea Pape indbød til en kort andagt i kirken med tyske og danske salmer. Derefter var der snak ved kaffebordet. Owschlag kirke ligger smukt i et byområde omgivet

Mellemkirkelig kontakt er mange ting: På udflugten fortalte sognepræsten i Sønder Brarup at kirkens skib trængte til reparation før det kunne blive hægt op igen. En af udflugtsdeltagerne fra Dybbøl kendte en "kirkeskibsbygger", en kontakt blev etableret, og nu hænger skibet på sin plads i kirken.

Foto: Søren Agersnap

af skov. Menigheden vokser, og kirken står over for en større udvidelse. Vi modtog på stedet en invitation til at deltage i kirkeindvielsen. Dagen sluttede med rigtig sønderjysk middag på Holbøl Landbohjem.

Udflugtens deltagere gav udtryk for at det havde været en spændende og lærerig dag. Et væsentligt formål var at give deltagerne mulighed for at tale sammen indbyrdes om tanker og planer om venskabsmenigheder ligeså meget som vores orientering om hvordan man kan gribe det an. Vi håber at vi i stiftsudvalget har sat gang i menighedernes lyst til at knytte venskabsforbindelser.

Haderslev Stifts mellemkirkelige udvalg

Ribe Landevej 37, 6100 Haderslev

www.haderslev.stift.dk

Medlemmer

Formand: Birgitte Hjarvard Licht

Medl. af Det mellemkirkelige Råd: Jakob Dahl

Kirsten Vigen Clausen

Olaf Helios

Anne Bach Larsen

Lisbeth Frøkjær Smed

Biskop Niels Henrik Arendt

Konference for kristne i alle regnbuens farver

Af Anders Hedeager Pedersen, Helsingør Stifts mellemkirkelige udvalg

I Helsingør Stift har vi det sidste år gået og arbejdet på at indføre et nyt ord i det danske sprog. Ordet ”regnbuekonference” skulle meget gerne lede folks tanker til et møde for kristne i alle regnbuens farver og med en masse kulturelle baggrunde.

Et sådan møde havde vi i november 2007 i Haraldskirken, Høje Gladsaxe. Her var både folkekirkelige og etniske migrantmenigheder repræsenteret. Migrantmenighederne spændte fra det to år unge urdotalende ”Haralds Asian Christian Fellowship” til ”Den Koptisk-Ortodokse Kirke” der kom til Danmark i 1980, men ellers har en historie der går meget længere tilbage end vores egen lutherske folkekirke. Og flere kirkesamfund derimellem.

Vi fra folkekirkens menigheder fik et godt indblik i migrantmenighedernes hverdag, både hvilke glæder der er ved at have en menighed i Danmark, men også nogle af de udfordringer der kan være. En generel forundring for de fleste migrantmenigheder var regeringens modvilje mod at lade missionærer og prædikanter komme til Danmark. Det var jo desværre en ting vi ikke kunne løse på selve aftenen. Mere konkret blev det da snakken kom hen på lokaler til gudstjenester. Her var der flere der enten var i midlertidige lokaler eller dyre lejede lokaler hos andre kirkelige samfund. Et enkelt sted var migrantmenigheden tæt knyttet til den lokale folkekirkemenighed. De brugte blandt andet kirkerummet og virkede lidt som venskabs- eller måske ligefrem søstermenighed.

En at tankerne bag regnbuekonferencen

Fra konferencen. Foto: Birthe Munck-Fairwood

var at få skabt grobund for flere af sådanne venskabsmenigheder lokalt i stiftet. Jeg kan ikke sige at der direkte blev skabt flere sådanne kontakter på regnbuekonferencen, men der blev i hvert fald skabt kontakter mellem personer fra folkekirkelige menigheder og personer fra migrantmenigheder i stiftet. Så er vores opgave i udvalget at pleje og understøtte disse kontakter, så der kan blomstre flere venskabskontakter lokalt i Helsingør Stift.

Konferencen blev flot afsluttet med en lystændingsgudstjeneste på dansk, engelsk og urdu.

Helsingør Stifts mellemkirkelige udvalg

Hestemøllestræde 3A, 3000 Helsingør
www.helsingoerstift.dk

Medlemmer

Formand: Anders Hedeager Pedersen
Næstformand: Ellen Bødker Sørensen
Medl. af Det mellemkirkelige Råd: Ann-Mari Sundin
Mette Ladefoged
Gethe Jacobsen
Torben Ebbesen
Biskop Lise-Lotte Rebel

Knudsker, Bornholm – Vänge, Gotland

Af Birgit Platz, Knudsker menighedsråd

Knudsker sogn på Bornholm har etableret sig med et venskabssogn – Vänge sogn på Gotland. Knudsker menighedsråd fik ideen da Københavns Stift og Gotlands Stift begyndte et venskabssamarbejde. Hvad med om vi på sogneplan gjorde det samme?

Første skridt var at kontakte Vänge församling og kyrkoherde Erland Björklund. Efter en privat rejse til Gotland i maj 2006 blev samarbejdet mellem vore sogne etableret. I maj 2007 var vi 9 personer fra Knudsker der fik nogle uforglemmelige dage på Gotland. Både biskop Lennart, kyrkoherde Erland, stiftsdiakon Inger og resten af församlingen modtog os med den største varme og glæde. Det var et meget givende besøg, og vi skulle gengælde dette da menigheden fra Gotland kom på genbesøg i september. Vi 5 i arbejdsgruppen gik på med krum hals med forberedelserne. Vi lavede et program hvor vi både skulle tilgodese det kirkelige og vise vores dejlige ø frem. Den første dag begyndte vi med morgensang og rundvisning i Nylars rundkirke og formiddagskaffe med menighedsrådet. Derefter gik turen til Snogebæk, Dueodde og Paradisbakkerne.

Gæsterne fra Gotland nyder solen ved Hammershus Slots-ruin. Foto: Kai Platz

Om aftenen havde vi festmiddag i Knudsker Sognegård. Kirkens organist og kirkesanger underholdt med sang og musik, og vi havde en livlig diskussion over emnet: ”Hvad vil vi med vores venskabssamarbejde”. Konklusionen blev at vi skulle fortsætte samarbejdet med gensidige besøg hvert andet år. Knudsker sogn blev inviteret til Gotland i august 2008. Søndagen indledtes med gudstjeneste i Sct. Knuds kirke med efterfølgende frokost i Sognegården. Både kirken og Sognegården var godt besøgt. For gotlændingene var det en god oplevelse. Eftermiddagens udflugt gik til ”Nordlandet”, og der var medbragt kaffe, der skulle nydes på klipperne. Besøget sluttede hos menighedsrådsmedlem Else Ipsen og med en snak om dagene på Bornholm.

Vi var alle glade for at vi havde fået etableret et udbytterigt venskab mellem vore sogne og henover grænserne (vandet) mellem vore øer, Bornholm og Gotland. Vi har begge parter det ønske at venskabet mellem vore menigheder vil fortsætte mange år frem i tiden.

Københavns Stifts mellemkirkelige udvalg

Nørregade 11, 1165 København K
www.kobenhavnsstift.dk

Medlemmer

Formand: Karsten Fledelius
Medl. af Det mellemkirkelige Råd: Ruth van Gilse
Leif G. Christensen
Viggo Haarløv
Ivar Lærkesen
Ellinor Grøndahl Mortensen
Biskop Erik Norman Svendsen

Birgitta-årsmøde i Maihingen

Af Ole Opstrup, Domprovst i Maribo

Societas Birgitta Europa hedder foreningen af birgittasteder som i 2000 blev dannet i Vadstena. Her blev det første Birgittakloster grundlagt i slutningen af 1300-tallet. Foreningen holder årsmøde et af stederne, i 2007 i Bayern i byen Maihingen hvor der i 1472 blev oprettet et birgittakloster. I dag fungerer det som katolsk evangelisationscentrum.

Det fortæltes at Birgitta havde overnattet ved byens brønd på en af sine rejser mellem Vadstena og Rom. Hun døde i 1373, og man var begyndt at tvivle på det fortalte. Men så viste Birgitta sig netop i 1472 for en tvivlende bonde og overgav ham sine åbenbaringer. Tvivlen forsvandt, og et kloster blev oprettet.

Årsmødet forhandler foreningens anliggender. Hovedindsatsen for øjeblikket er udgivelsen af et Birgittaatlas med beskrivelse af de steder hvor Birgittaordenen har sat sine spor, over 50 med endnu fungerende klostre eller konventer 10-12 steder. Et pragtværk er under udarbejdelse om Birgitta og hendes orden gennem 600 år. Et andet projekt er udarbejdelsen af et kort over pilgrimsruter før og nu.

Maihingen er en betagende lille by i det smukke Bayern. Klosterkirken er prægtig med blandt andet et enestående barokorgel med fungerende blæsebælg. Tidligere borgmester gennem en menneskealder Franz Zekl var vært og bedre kan ikke tænkes. Nu dannes der storkommuner, men på hans tid havde hver lille Dorf som Maihingen sin egen borgmester der kendte kommunens mennesker, steder og historie. Vi fik en lærerig udflugt i omegnen. Det er en frugtbar slette "Der Riess", Sydtyssklands kornkammer, som dannedes af et meteornedslag for millioner af år

siden. Vi var til gudstjeneste, og om aftenen opførte en lokal gruppe et spil som fremstillede Birgittas åbenbaring for bonden, stedets helligstedslegende, skrevet af Franz Zekl med hans store indsigt i den birgittinske tankeverden, og fremført af dygtige lokale amatører.

Herefter mangestemmig korsang og kæmpe hornorkester ligeledes ved egne kræfter. Imponerende som alle var engageret i landsbyens fællesskaber. Det og gæstfriheden efterlod størst indtryk.

Birgittasøstrenes overhoved Moder Tekla taler ved indvielsen af de nye Birgittakloster i Maribo i 2006. Hovedbeklædningens 5 røde punkter relaterer til Kristi 5 sår. Foto: www.sankt-birgittakloster.dk

Lolland-Falsters Stifts mellemkirkelige udvalg

Østre Allé 2, 4800 Nykøbing Falster
www.lf.stift.dk

Medlemmer

Formand og medl. af Det mellemkirkelige Råd: Greta Dreier
Næstformand: Hjordis Høegh-Andersen
Inge Lise Johansen
Agnete Jørgensen
Mette Trankjær
Anne Birgitte Villadsen
Biskop Steen Skovsgaard

"Danskerne i Krizba" & "Øst Vest Luther bedst"

Af Liselotte Demant, Ribe Stifts mellemkirkelige udvalg

Vejen til landsbyen Krizba er en elendig grusvej med pletter af asfalt hist og her. Bussen skrumpede af sted mod kirketårnet langt ude i det fjerne. Alligevel sad vi og nød turen. For om lidt ville vi være fremme hos de rumænske ungare vi havde lært at kende og holde af da de besøgte Sneum Tjæreborg og omegn i 2005.

I den lune septemberaften stod "hele byen" uden for kirken og ventede på os. Vi steg ud til en hjertelig modtagelse: Over døren til sognehuset blafrede fire faner: Dannebrog, det ungarske flag, EU-flaget og det rumænske. Salen var pyntet til fest, på et banner stod "Hjertelig velkommen", et herligt måltid ventede, der var palinka (blommebrændevin) i lange baner og et lejet fadølsanlæg. Der manglede intet, heller ikke nødning!

Ved festgudstjenesten næste dag skulle vore 5 medbragte sognepræster medvirke. Da vi ankom til kirken, stod et hornorkester og spillede af hjertens lyst. Salmerne var valgt så de kunne synges på både ungarsk og dansk, og i den stuvende fulde kirke blev der sunget af fuld hals på begge sprog, men i langsomt tempo. Nu ventede den store manddomsprøve: Kunne vi overvinde os selv til at sætte læberne til fællesskallen under altergangen? Det var Jens Jermiin, der med glimt i øjet bestyrede den. Han tørrede den flittigt af med en serviet, så mon ikke det gik an at prøve? Når ungarene kan, kunne vi vel også denne ene gang.

Så var der fest for hele menigheden, "suppe, steg og is" på ungarsk, dertil godt med palinka. Dagen sluttede med grillfest for os og "Danskerne i Krizba". Det hedder den forening som de har oprettet – de havde jo oplevet Forenings-Danmark hos os i 2005. Ca. 30 familier er medlemmer og betaler hver måned 6 euro i kontingent. Det er mange

penge; indkomsterne for almindelige mennesker i Rumænien er små.

Da vi i 2005 havde dem på besøg, havde de især én stor naturoplevelse som gjorde et uforglemmeligt indtryk på dem: Havet! Nu havde de så planlagt lige så store naturoplevelser for os: Bjergene! Ad snoede, vanvittigt anlagte serpentineveje kørte vi op på tinder der var helt uventet smukke. På nedturen fra den højeste tinde gjorde vi holdt ved nogle souvenir-boder. Her købte vore værter cowboyhatte til de mandlige gæster, til stor moro for kvindfolkene. Humøret var i top, og alle følte sig godt tilpas i det dansk-ungarske fællesskab.

Og her ligger pointen: De fælles oplevelser, den fælles humor, glæden over at være sammen betyder at vi og de ikke er helt de samme mennesker efter samværet; vi har lært meget, både om os selv og vore vilkår ved at være sammen med mennesker som trods særdeles vanskelige vilkår har kunnet bevare en naturlig værdighed og hjertelighed. Og de har oplevet en stor glæde ved at kunne gengælde den gæstfrihed de oplevede i Danmark. Det næste gensyn ligger forhåbentlig ikke fjernt ude.

Ribe Stifts mellemkirkelige udvalg

Korsbrødregade 7, 6760 Ribe
www.ribestift.dk

Medlemmer

Formand: Peter Hundebøll
Næstformand: Liselotte Demant
Medl. af Det mellemkirkelige Råd: Lars Bom Nielsen
Bodil Raakjær Jensen
Else Marie Madsen
Frode Agergaard
Biskop Elisabeth Dons Christensen

En pilgrimsoplevelse i Rumænien

Af Karin A. Vestergaard, Viborg Stift

Som en af 33 danskere deltog jeg i Viborg Stifts kirkebesøg hos den Ortodokse Kirke i Moldavia og Bukovina i oktober 2007. Rejseformen var tog og bus. Vi sugede til os af fællesskab, livshistorier, naturoplevelser og ikke mindst indtrykkene fra klostrenes og kirkernes ikoner, gudstjenester og ortodokse traditioner som er af stor betydning i den ortodokse kristnes trosliv.

Ioan Roata (th.) og guiden Fader Dan Sandu. Foto: Godtfred Appel

Stort indtryk gjorde mødet med præsten Ioan Roata og hans menighed i St. Anthony, et fattigt område i storbyen Iasi. Kirken er bygget for indsamlede penge. Den er få år gammel og åben døgnet rundt. Medlemmer fra menigheden skiftes til at være i kirken, parate til at tale med besøgende. Ved siden af er der et menighedshus med et stort køkken. Herfra bringes der mad ud til de fattigste i sognet. Om efteråret kommer munke fra klostrene og henter syltede ting til vinterens forbrug. Unge fra menigheden går ud og hjælper ældre i deres

lejligheder, og et aktivitetshus for ældre er næsten færdigt. Her vil man også indrette værelser til unge som ikke længere kan være på børnehjemmene, og som ellers er i fare for at ende som gadebørn. Der gøres et stort arbejde for at hjælpe disse unge til at blive socialiseret i det almindelige samfund og i kirken. Pengene til alt dette er gaver fra menigheden eller fra venner i udlandet. For eksempel fortalte Ioan om et italiensk brudepar som valgte at give deres bryllupspenge til Trias Philatropia Centre.

Vi nød aftensmåltidet og den majsgrød som Ioan selv havde kogt. Vi deltog i Vesper-gudstjenesten, og bagefter var vi med til at dele madpakker ud til nogle af de tusinder af mennesker der stod i kø for at kysse byens helgen St. Paraskeva. Søndag var der nemlig stor kirke- og byfest for denne helgen. Mandag morgen tog Ioan og hans kone afsked med os inden vi kørte op til de bemalede klostre i Bukovina. Alle 33 deltagere modtog en særlig gave fra menigheden i St. Anthony: Et armbånd med påmalede ikoner, en nøglering med et krucifiks og et lille rejsealter. Et uforglemmeligt besøg!

Viborg Stifts mellemkirkelige udvalg

Bispegården, 8800 Viborg

www.viborgstift.dk

Medlemmer

Formand: Poul Erik Knudsen

Næstformand: Jørgen Vindvad

Medl. af Det mellemkirkelige Råd: Erland Sørensen

Merete Møllmann Bøye

Niels Thure Krarup

Karen Smith

Biskop Karsten Nissen

Aktiv integration i Den svenske Kirke

Af Henning Thomsen, Aalborg Stifts mellemkirkelige udvalg

Det mellemkirkelige Stiftsudvalg i Aalborg var på en studietur til den svenske by Uppsala i september 2007. Her hørte vi om den svenske kirkes ”nyvundne selvstændighed”. Vi hørte også om mellemkirkeligt arbejde og om de venskabsrelationer med kirker i andre lande der i Sverige nok forankres på sogneplan, men indgås på stiftsniveau. Det blev dog især den svenske kirkes arbejde med integration og flygtninge der kom til at gå som en rød tråd gennem besøget.

Den svenske kirke arbejder aktivt med integrationsproblematikken på mange planer og udgiver nyhedsbreve, giver rådgivning og laver manualer om integrationsspørgsmål til sogne og menigheder. En medarbejder, Kirsten Hellquist, fortalte om hvordan kirken gør en indsats:

– For det første kan vi minde om at alle mennesker er skabt i Guds billede og har samme værdi. At vi møder Gud i den fremmede. På det praktiske plan kan kirken jo tilbyde et helligt sted for gudstjenester og møder.

Hun mener at samtale med andre religiøse samfund, primært om praktiske spørgsmål, og det at kirken kan støtte asylansøgere, har haft meget stor værdi. Som eksempel fremhæver hun Påskeopråbet fra den svenske kirke i 2005 som blev en klar manifestation, blandt andet fordi ærkebiskoppen gik forrest i en kritik af forholdene for asylansøgere. Kirkens større selvstændighed i forhold til staten oplevede man også som en styrke i den situation:

– Nu er der mere respekt om hvad kirken siger. Tidligere var kirken en del af statsapparatet.

I Löten kirke så vi integrationen i praksis. Præsten var initiativtager til et mødeforum for kirken og den lokale moske. Der var her indgået en formel aftale om et dialogforum. Dialogen var hovedsageligt fokuseret på praktiske forhold. Den svenske kirke har ansat to samfundsvidenskabeligt uddannede personer til at arbejde med integrationsspørgsmål, og et par stifter har også en person ansat på området. Måske var det en tanke værd for Den danske Folkekirke?

Var det en svensk bondekone eller en indvandrerkvind der stod der i Uppsala Domkirke? Nej, det var såmænd ingen ringere end Jomfru Maria i en moderne installation!

Foto: Henning Thomsen

Aalborg Stifts mellemkirkelige udvalg

Thulebakken 1, 9000 Aalborg
www.aalborg.stift.dk

Medlemmer

Formand: Niels Grymer
Medl. af Det mellemkirkelige Råd: Villy Mølgaard
Birgit Thomassen
Henning Thomsen
Lis Andersen
Biskop Søren Lodberg Hvas

Klimaforandringer og Arktisk Skønhed

Af biskop Sofie Petersen, Grønlands Stift

Deltagerne i Arktisk Symposium forsamlet til bøn foran Illulisats majestætiske isbjerger som om nogle år ikke er at se mere. Foto: www.rsesymposia.org

I september 2007 deltog jeg i Arktisk Symposium. Det foregik på et skib der sejlede langs Grønlands vestkyst. Symposiumet fandt sted på foranledning af den økumeniske patriark Bartholomæus af Konstantinopel. Ved denne lejlighed underskrev 13 religiøse ledere ”Isfjordsløftet”:

“I de vise og majestætiske omgivelser af vand, is og sollys har vi alle hver især bedt en bøn ud fra vore egne traditioner. Vi står side om side i dag i erkendelsen af vort ansvar overfor Guds skaberværk. Vi vedkender os en indbyrdes afhængighed i alt levende som i sine mange manifestationer opretholder denne planet, og vi indser vor afhængighed af denne myriade af relationer. Vi forpligter os alle hver især til at handle i kærlighed, medfølelse og taknemmelighed overfor dette vældige spind af livsforgreninger. Jorden er et levende væsen med utrolige helende kræfter, og vi har meget at lære. Det er en opgave for vor generation at efterlade denne hellige jord med al dens visdom og skønhed til de

kommende generationer. Lad dette arbejde begynde. Vi afgiver dette løfte overfor hele skaberværket”.

Underskriverne var kristne (græsk-ortodokse, katolikker, lutheranere, evangelikale, anglikanere), jøder, muslimer (shia og sunni), buddhister og hinduer. At give et løfte forpligter. Derfor må vi hver især på vores steder gøre opmærksom på hvad vi er vidner til. Som på andre områder bliver alarmklokkerne om den globale opvarmning modsagt. Grønlands Radioavis referede for nylig en forsker som talte imod at global opvarmning skulle være menneskeskabt. Det skulle være solens stråler som er anledning til den globale opvarmning. Der kan sættes spørgsmålstejn ved alt, men ikke desto mindre mærker vi heroppe helt bogstaveligt de ændringer der pågår. Vore fiskere og fangere har i flere år gjort opmærksom på ændringerne både i vejrlig og på fangstdyr hvilket jo også får indvirkning på vores kultur og levevis.

Uanset om vi er direkte berørte eller ej, har vi en forpligtelse til at efterlade en jord til de næste generationer. En jord hvorfra vi får vor føde. Ikke mindst må vi passe på og respektere jorden som er givet os til at leve på, som den Guds gave den er.

Grønlands Stifts mellemkirkelige udvalg

Bispekontoret, Hans Egedesvej 9, box 90, 3900 Nuuk

Medlemmer

Medl. af Det mellemkirkelige Råd: Biskop Sofie Petersen.

Arne Lange

Aggooraq Lynge

Rebekka Lennert

Emilie Steenholdt

Årsregnskab 2007 for Folkekirkens mellemkirkelige Råd

RESULTATOPGØRELSE
for perioden 1. januar – 31. december 2007

	Regnskab 2007 kr.	Budget 2007 1000 kr.	Regnskab 2006 1000 kr.
Driftsomkostninger			
Udadvendt virksomhed	1.118.135	982	842
Kontingenter	1.917.000	1.917	2.055
Sekretariatet	2.581.352	2.541	2.459
Rådets omkostninger	<u>270.829</u>	<u>300</u>	<u>311</u>
Driftsomkostninger i alt:	<u>5.887.316</u>	<u>5.740</u>	<u>5.667</u>
Driftsindtægter			
Tilskud, Finansloven	305.000	305	300
Tilskud, Fællesfonden	5.206.487	5.207	5.096
Bevillingsforhøjelse, Fællesfonden	179.459	179	0
Fonde	163.538	0	0
Renteindtægter	<u>7.240</u>	<u>3</u>	<u>8</u>
Driftsindtægter i alt:	<u>5.861.724</u>	<u>5.694</u>	<u>5.404</u>
Driftsresultat	-25.592	-46	-263
Resultatdisponering			
Anvendte henlæggelser	-250.000	-250	-152
Anvendt fra konto til fornyelse af kontormaskiner mv.	-20.000	-20	0
Anvendt fra konto til generalforsamlinger	0	0	-100
Overført til konto til kommende generalforsamlinger	10.000	10	0
Over-/underskud som overføres til kapitalkonto	<u>234.408</u>	<u>214</u>	<u>-11</u>
Disponeret	-25.592	-46	-263

EGENKAPITAL

Rådets egenkapital ultimo 2007 er sammensat således:

Henlæggelse – øremærket til Studiefond	kr.	0
Konto til fornyelse af kontormaskiner/inventar	kr.	7.000
Konto til kommende generalforsamlinger	kr.	92.000
Konto til vedligeholdelse af lokaler	kr.	50.000
Kapitalkonto	kr.	<u>231.609</u>
Egenkapital pr. 31. december 2007	kr.	<u>380.609</u>

Medlemmer af Folkekirkens mellemkirkelige Råd

Paul Verner Skærved
formand, Fyens Stift

Ruth H. Van Gilse
næstformand,
Københavns Stift

Jakob Dahl
kasserer, Haderslev
Stift

Ann-Mari Sundin
Helsingør Stift

Torben Hjul Andersen
Roskilde Stift

Greta Dreier
Lolland-Falsters Stift

Villy Mølgaard
Aalborg Stift

Erland Dahl Sørensen
Viborg Stift

Hanna Broadbridge
Århus Stift

Lars Bom Nielsen
Ribe Stift

Biskop Sofie Petersen
Grønlands Stift

**Biskop Erik Norman
Svendsen**
udpeget af Kirke-
ministeren

**Biskop Kresten
Drejergaard**
udpeget af Kirke-
ministeren